

Vengerov

Fazekas Gergely, 2006. március 28.

Pannon Filharmonikusok és Maxim Vengerov. Nemzeti Hangversenyterem

Sajnáltam, hogy Maxim Vengerov az előre meghirdetett műsorról ellentétben nem Sosztakovics 1. hegedűversenyét játszotta március 23-i koncertjén a Művészetek Palotájában. Kevesen hegedülnek ugyanis a világban Sosztakovicsot úgy, ahogy a "novoszibirszki csodahegedűs". Persze általában is kevesen hegedülnek hozzá hasonlóan, de Beethoven Hegedűversenye mégiscsak az elkényeztetettebb művek közé tartozik, és mi is gyakrabban vagyunk elkényeztetve általa.

Az idén 100 éves Sosztakovicsot a koncerten végül az Ünnepi nyitány (op. 96) képviselte, mely a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 37. évfordulójára készült, szó szerint néhány nap alatt - ennek következtében nem tartozik a legnagyobb művek közé, jóllehet Sosztakovics nem volt képes igazán rossz zenét írni, még legrosszabb pillanataiban sem. Hogy a fiatal karmester, Hamar Zsolt tevékenysége csodát művelt a néhány éve Pannon Filharmonikusokra keresztelt pécsi zenekarral, az nem újdonság. Kitűnően szólt a nyitány, bár az orgonakarzatra állított rézfúvósok sem voltak mindig szinkronban a tíz-egynéhány méterrel alattuk játszó zenekarral.

De hát a klasszikus "nyitány-concerto-szimfónia" felépítésű koncertek első száma úgyszólván csak étvágygerjesztőként szolgál a fő falatként feltálat szólistához. Nos, étvágyban valóban nem volt hiány: színpadra lépésekor olyan ováció fogadta az est sztárvendégét, mintha legalábbis egy kétórás szólóest végén jártunk volna, de egy popzenész vagy egy kampánykörútját járó politikus is megirigyelhette volna ezt a fogadtatást.

Vengerov rendkívül rokonszenves jelenség. Annak ellenére, hogy élete bő három évtizedének legalább harmadát világsztárként élte meg, a zenét még mindig őszintén és önmagáért szereti, figyel a zenekarra és a karmesterre, és érződik, hogy nagyon tiszteli Beethovent. Nekem úgy tűnt, hogy túlságosan is. Annyira ügyelt minden egyes hang szépségére, hogy a végén a lényeg nem valósult meg. Valami tisztelettel való visszafogottságot éreztem az előadásában: bár Beethoven zenéje kivételesen szépen szólt a kezében, nem érződött e zene kivételes nagysága.

Számomra a ráadásoktól vált felejthetetlenné a koncert. Ahogy az elképesztő intenzitású ováció alábbhagyott, Vengerov bejelentette Jules Massenet egyik slágerdarabját - a Thais című opera egy közjátékát -, a zenekar már az első ütemektől kezdve leírhatatlan puhasággal szólt, Vengerov játéka pedig a legnagyobb művek társaságába emelte ezt az alapvetően giccses zenét: tökéletes érzékkel nyúl az ember lelkébe Vengerov már az első hangokkal, hogy aztán néhány percnyi professzionális szívfacsarás után magunkra hagyjon minket a katarzisunkkal. De szinte azonnal érkezik a feloldás, Brahms 5. Magyar táncában Vengerov vérbeli cigányprímássá válik, a zenekar lenyűgöző precizitással követi a legelképesztőbb tempóváltásokat, zenélés és virtuozitás itt már nem választható el egymástól, de a kettő öröme sem, és egyszerre azon kapom magam, hogy Vengerov-rajongóvá lettem. Ha aláírást nem is kérek tőle a szünetben, egyáltalán nem haragszom rá, amiért az elhúzódedikáció miatt több mint félórás késéssel folytatódik az este. És a koncert második felében Schumann 2. (C-dúr) szimfóniájának - egyébként kitűnő - előadása alatt is csak az ő hegedülése jár a fejemben. Ahogy kisebb megszakításokkal azóta is.